

د ساتنې مسلې

حاضري – ستاسو د ماشوم حاضري هره ورځ څارل كېږي او مهمې غيرحاضريانې تل د حاضري افسر لخوا تعقيب كېږي. ښوونځی د حاضري پالیسي لري چې تاسو يې بايد ولولئ او پوه پري شئ.

چلند – د ټول ښوونځي ټولني لپاره ښوونځی د چلند بنسټکاره اصول لري چې بايد د هر چا د خوندي او خوشحاله ساتلو لپاره تعقيب شي. مور پوهيږو چې ماشومان ځيني وختونه جنگ جگړه كوي او دا به د يو بالغ لخوا حل كېږي څوك چې به د ښكېلو ماشومانو خبرې واورې او د وضعيت په حل كې به مرسته وكړي.

ځورونه – ښوونځی د ځورونې ټولې قضيې په جدي توگه اخلي او د ماشومانو او كورنيو سره به هڅه وكړي چې هره يوه ستونزه حل كړي. ښوونځی د ځورونې ضد پالیسي لري چې تاسو يې بايد ولولئ او پرې پوه شئ.

روغتيا او ساتنه – په ښوونځي كې هر څوك مسؤليت لري چې د لويانو او ماشومانو په خوندي چاپېريال كې د كار كولو ډاډ ترلاسه كړي. ښوونځی واضح د روغتيا او خونديتوب پالیسي لري چې هر څوك يې بايد تعقيب كړي. ښوونځی د هرې پېښې سره د مقابلي لپاره په ښوونځي كې لومړني مرسته كوونكي په بشپړ ډول روزلي دي.

آنلاين – خونديتوب – ښوونځی مني چې ټيكنالوژي د ماشومانو په تعليم كې مهم رول لوبوي او په مجازي نړۍ كې د ماشومانو ساتنې ته ژمن دی. د والدينو د ملاتړ لپاره، ښوونځی د آنلاين خونديتوب معلومات لري ترڅو ستاسو ماشومان په ښوونځي او كور دواړو كې د خوندي وساتي.

شكايتونه

که تاسو په دې اړه كوم شكايتونه لرئ چې ښوونځي ستاسو يا ستاسو د ماشوم سره څنگه كار كوي نو مهرباني وكړئ ډاډ ترلاسه كړئ چې مور سره خبرې وكړئ. مشر ښوونکی به تل خوشحاله وي چې تاسو سره د هرې ستونزې د حل لپاره خبرې وكړي. دا به غوره وي چې ژر تر ژره مور سره خبرې وكړئ كله چې تاسو انديښنه ولرئ ترڅو دا يوه لويه مسله نه جوړه نكړي. که تاسو احساس نه كوئ چې خبره حل شوي ده، تاسو كولاى شئ خپلې انديښنې د حكومتي ادارې سره شريكې كړئ. تاسو به د ښوونځي په ويب پاڼه د ښوونځي د شكايت بهير ومومئ.

ښوونځی بايد څه وكړي

يو ماشوم بايد ور شي چې ښوونځي ته لار شي او خوندي احساس كړي ترڅو دوى وكولاى شي خپله غوره لاسته راوړنه ولري.

- هر هغه څوك چې په دې ښوونځي كې كار كوي يا رضاكاران كوي به وكتل شي ترڅو ډاډ ترلاسه شي چې دوى د ماشومانو سره كار كولو لپاره خوندي دي او بيا به د ماشومانو د ساتنې او ژغورونې په برخه كې وروزل شي او څه وكړي كه دوى انديښمن وي.
- ښوونځی د ساتنې لپاره ټاكل شوى د خونديتوب ليډ (DSL) لري، څوك چې اضافي روزنه لري ترڅو پوه شي چې څه بايد وكړي كله چې يوه انديښنه دوى ته راوړل شي.

DSL دى: .....

د ځورونې ضد مبارزه كوونکی دا دى: .....

د اى سيفتي مبارزه كوونکی دا دى: .....

د پادريو پاملرنې كاركوونکی دا دى: .....

د مخنيوي مشر دا دى: .....

- مور به تل تاسو ته غور ونيسو او تاسو سره به نږدې كار وكړو كه چيرې مور ستاسو د ماشوم يا بل ماشوم په اړه انديښمن كېږو. ځيني وختونه، د ماشومانو ټولنيز پاملرنه د ښكېل كېدو څخه مخكې تاسو سره انديښنې نشي شريك كېدلای. ښوونځی د ساتنې پالیسي لري كوم چې تاسو ته پدې اړه نور وايي او كله چې مور بايد د پوليسو يا ماشومانو خدماتو سره خبرې وكړو. مهرباني وكړئ له مور څخه پوښتنه وكړئ چې تاسو څنگه كولاى شئ د دې پالیسي يوه كاپي وگورئ.
- مور به ستاسو د ماشوم سره د ځان خوندي ساتلو په اړه زده كړه كولو كې مرسته وكړو د بېلگې په توگه، صحتمند خوراك، د ځورونې ضد، آنلاين خونديتوب، د سرک خونديتوب، صحتمندي اړيكي، د مخدره توکو او الكولو پوهاوى، د افراطيت مخنيوى. د دې درسونو د يوې برخې په توگه ستاسو ماشوم ته به وويل شي چې څه وكړي كه چيرې دوى د خپل خونديتوب په اړه انديښمن وي.

والدين/پالوونكي بايد وكړي

والدين/پالوونكي د خپلو ماشومانو د خوندي ساتلو لپاره خورا مهم خلك دي. تاسو بايد تل:

- د خپل ماشوم په اړه د انديښنو څرگندولو لپاره د ډاډ احساس وكړئ.
- د ښوونځي سره خبرې وكړئ كه تاسو مرستي يا حمايت ته اړتيا لرئ
- ښوونځي ته خبر ورکړئ كه تاسو د خپل ماشوم د خونديتوب په اړه د محكمې كوم حكم لرئ
- ښوونځي ته خبر ورکړئ كه چيرې ستاسو په حالاتو كې بدلون راشي لكه د كور بدلون، د اړيكي نوي نمبر، د نوم بدلون، د والدينو مسؤليت بدلون
- ښوونځي ته خبر ورکړئ چې ستاسو ماشوم به څوك كوزوي يا راخيژوي او دوه نورې بيړنې اړيكي چمتو كړي. تاسو بايد ښوونځي ته په موافقه شوي ترتيباتو كې د هر ډول بدلونونو خبر ورکړئ.
- ښوونځي ته خبر ورکړئ كه ستاسو ماشوم غير حاضر وي او لاملونه يې ورکړئ چې ولې

په زده كړه كې د ماشومانو خوندي

ساتل

د والدينو/پالوونكو لپاره معلومات

د ساتنې نور معلومات د ښوونځي په ويب پاڼه او د پين دورسيټ د ماشومانو د ملگرتيا (Pan Dorset Safeguarding Children Partnership) په ويب پاڼه موندل كېدای شي.

که تاسو د خپل ماشوم يا بل ماشوم په اړه د خونديتوب انديښنې لرئ، په ښوونځي كې د ټاكل شوي محافظت مشر، د دوى مرستيال يا د كارمندانو يو بل لور پورې غړي سره خبرې وكړئ. په بدیل توگه تاسو كولاى شئ اړيکه ونيسئ:

BCPMASH

01202 123334

يا MASH@bcpcouncil.gov.uk

په بيړني حالت كې د پوليسو سره په 999 اړيکه ونيسئ

يا 101 د غير بيړني حالت لپاره

NSPCC 0808 800 5000

د ماشوم مرستندويه شميره 1111 0800

پين دورسيټ د ماشومانو د ملگرتيا ساتنه BCP د تعليم په فرعي گروپ كې ساتنه

(تعديل شوى سپتمبر 2021)

خونديتوب څه شی دی؟

ټول ماشومان او ځوانان بايد خپل په شاوخوا کې باور لرونکي بالغان ولري ترڅو ډاډ ترلاسه کړي چې دوی د نورو خلکو لخوا د زيان رسولو يا ځان ته زيان رسولو څخه خوندي ساتل کېږي. دا د ټولو ماشومانو د ور کولو لپاره د کام پورته کولو په اړه هم دی چې غوره ممکنه پايښي ولري.

دا څنگه ترسره کيدای شي؟

موږ بايد ډاډ ترلاسه کړو چې ټول ماشومان او ځوانان:

- بڼه پاملرنه کيږي
- صحتمند دي
- خوندي دي
- په ژوند کې غوره چانسونه لري
- او دا چې:
- هغه خلک چې د ماشومانو او ځوانانو سره کار کوي خوندي دي او د دې کولو لپاره مناسب دي
- هغه ځايونه چې ماشومان او ځوانان ورته ځي خوندي دي

ساتنه هم د دې په اړه ده ...

- د ماشومانو، ځوانانو او د دوی د کورنيو د ملاتړ کولو لپاره
- د اړتيا په صورت کې د نورو خلکو مرسته ترلاسه کول
- دوخته مرسته -- دوخته پيژندنه او مداخله که چيرې يو ماشوم يا ځوان مرستې ته اړتيا ولري
- معلومول چې څه وکړئ که تاسو د ماشوم يا ځوان په اړه انديښمن ياست
- پيژندل چې آيا يو ماشوم يا ځوان د زيان يا ناوړه گټه اخيستنې په خطر کې دی
- د ماشوم يا ځوان خوندي کولو لپاره اقدام کول

خونديتوب په لومړي ځای کې د زيان يا ناوړه گټه اخيستنې مخنيوي لپاره په گډه کار کولو پوري اړه لري. دا يوازې د هغو کورنيو سره د ساتنې او ښکېلتيا په اړه نده چيرې چې ماشومان او ځوانان زياتره د زيان يا ټپي کيدو خطر سره مخ دي.

هر څوک د ماشومانو او ځوانانو د خونديتوب مسوليت لري.

په خونديتوب کې د مسلو پراخه لړ شامل دي لکه ...

- له ماشومانو څخه ناوړه گټه اخيسته
- څورونه
- تعصب
- د اور څخه ساتنه
- تښتيدل
- د څورو اختلالات
- د ماشوم ساتنه
- خپگان
- د رواني روغتيا مسلي
- د ماشومانو ورکيدل
- تعليم
- سرک، ريل، د اوبو خونديتوب

د ناوړه گټه اخيستنې پيژندل

په خورا نهايي پای کې، ساتنه د ناوړه گټه اخيستنې څخه د ماشومانو او ځوانانو ساتنه ده.

له ماشومانو څخه ناوړه گټه اخيسته يا غفلت هغه وخت پيښيږي چې د 18 کلونو څخه کم څوک زيانمن کيږي يا بي په سمه توگه پاملرنه نه کيږي.

ځينې وختونه د يو ماشوم يا ځوان څخه د يو اجنبی يا بل ماشوم يا ځوان لخوا ناوړه گټه اخيستل کيدای شي، مگر معمولا دوی هغه کس پيژني چې دوی ته زيان رسوي د مثال په توگه د کورنۍ غړی يا د دوی په ټولنيز شبکه کې يو څوک

د ماشومانو او تنکي ځوانانو سره هر چيرې بد چلند کيدای شي، د بيلگې په توگه په کور کې، په ښوونځي کې، په ځايی مرکز کې يا د ښوونځي کلب وروسته، آنلاین او داسې نور. ځينې وختونه بل څوک پوهيږي چې څه پيښيږي، مگر دوی هڅه نه کوي چې مخه يې ونيسي. دا هم غلطه ده.

د ناوړه گټه اخيستنې اغيز

هغه ماشومان چې ناوړه گټه ترې اخيستل شوي وي يا له پامه غورځول شوي وي د لنډې مودې لپاره به اغيزمن شي مگر د څه اوږدې مودې لپاره اغيزي کولای شي د دوی په ټول ژوند کې پاتې شي د بيلگې په توگه. د اړيکو ستونزې، د رواني روغتيا مسلي يا له مخدره توکو او الکولو څخه ناوړه گټه اخيسته.

د ناوړه گټه اخيستنې ډولونه

د ناوړه گټه اخيستنې څلور اصلي ډولونه موجود دي: احساساتي، فزيکي، جنسي او غفلت.

احساساتي ناوړه گټه اخيسته - هغه وخت رامنځته کيږي چې کله چې والدين/پالوونکي يا نور د خپلو ماشومانو سره په کافي مينه يا پاملرنه کولو کې پاتې راځي يا کله چې دوی گواښوي، طعنه ورکوي يا سپکوي، دوی داريدلی جوړوي، با احتياطه جوړوي، يا د دوی په چلند کې د گډوډۍ سبب کيږي.

فزيکي ناوړه گټه اخيسته - هغه وخت رامنځته کيږي کله چې والدين/پالوونکي يا نور په قصدي توگه يو ماشوم يا ځوان ټپي کوي، يا خپل ماشوم د بل چا لخوا د فزيکي زيان رسولو څخه نه ساتي.

جنسي ناوړه گټه اخيسته - پدې کې د ماشوم يا ځوان مجبورول يا هڅول شامل دي چې په جنسي فعاليتونو کې برخه واخلي، دا اړينه نده چې په لوړه کچه تاوتریخوالی پکې شامل وي، که ماشوم خبر وي او کنه چې څه پيښيږي.

بي پروايي - هغه وخت رامنځته کيږي کله چې والدين/پالوونکي د ماشوم يا ځوان کس د خوراک، جامو، پناهځای يا طبي پاملرنې لپاره د اړين اړتيا پوره کولو کې پاتې راځي، يا کله چې ماشومان د مناسبې ځارنې پرته پريښودل کيږي کوم چې دوی ناامنه يا غير خوندي کوي.

کورنی ناوړه گټه اخيسته - د کنټرولول، جبري يا گواښونکي چلند، تاوتریخوالی يا ناوړه گټه اخيسته هر هغه پيښه ده چې د 16 کلنۍ يا د دې څخه پورته عمر لرونکي کسانو ترمنځ چې نږدې ملگري يا د کورنۍ غړي دي، د دوی د جنس يا جنسيت په پام کې نيولو پرته.

ښوونځی د پوليسو څخه خبرتيا ترلاسه کوي کله چې د ماشوم په کورنۍ کې د کورني ناوړه چلند پيښه پيښيږي.

دوی به د ملاتړ وړانديز وکړي، څارنه به وکړي او ټولنيز پاملرنې سره به اړيکه ونيسي که دوی نورې انديښنې ولري.

د ماشوم استحصال - هغه عمل دی چې د گټې، کار، جنسي خوشالوني يا نورو شخصي يا مالي گټو لپاره د ماشوم څخه کار اخلي.